

DE TWEEDE BOETPSALM - PSALM 32

(weergave 1525)

Een onderwijzing van David.

1. Zalig is hij, aan wie de overtredingen vergeven zijn – van wie de zonde bedekt is.
2. Zalig is de mens, aan wie de HEERE de zonde niet toerekent – in wiens geest geen bedrog is.
3. Want toen ik het wilde verzwijgen, versmachtte mijn gebeente door mijn dagelijks huilen.
4. Want Uw hand was dag en nacht zwaar op mij – mijn sap verdroogde als in de zomer. Sela.
5. Daarom maak ik U mijn zonden bekend en verberg ik mijn misdaden niet. Ik sprak: 'Ik wil aan de Heere mijn overtredingen belijden.' Toen hebt U aan mij de misdaad van mijn zonde vergeven. Sela.
6. Daarom zullen alle heiligen U aanbidden op een welgelegen tijdstip. Daarom, als de grote watervloeden komen, zullen ze hen niet aanraken.
7. U bent mijn bescherming, U zult mij voor angst behoeden en mij met gezangen van verlossing omgeven. Sela
8. Ik zal u verstand geven en u de weg wijzen die u wandelen moet – Ik zal u met Mijn ogen leiden.
9. Weest niet als paarden en muilezels die geen verstand hebben – die men toom en bit in de mond moet leggen, als ze niet tot u willen naderen.
10. De goddeloze heeft veel te lijden, maar wie op de HEERE hoopt, die zal de goedertierenheid omringen.
11. Verheugt u in de HEERE en weest vrolijk, rechtvaardigen, en looft Hem die oprecht van hart zijn.

VERS 1:

ZALIG IS HIJ, AAN WIE DE OVERTREDINGEN VERGEVEN ZIJN – VAN WIE DE ZONDE BEDEKT IS.

Het is alsof de dichter zeggen wil: niemand is zonder overtredingen, maar alle mensen zijn zondig voor God. Ook zij zijn dat, die ijverig bezig zijn met werken van gerechtigheid en nu denken dat ze zo uit de ongerechtigheid zullen komen. Niemand toch kan zichzelf verlossen. Daarom: zalig zijn zij, niet die geen zonde hebben of zichzelf eruit werken, maar alleen zij, aan wie God de zonden uit genade vergeeft. Wie zijn dat dan? – dat staat in het vijfde, zesde en zevende vers.

‘Van wie de zonden bedekt is.’ Niemand is toch zonder misdaden. God ziet die bij ons allen heel duidelijk. Zalig echter zijn zij, bij wie Hij ze toedekt, bij wie Hij ze niet ziet, er aan denken, of er van weten wil, maar die geheel vergeeft uit louter genade. Dat zijn zij die de zonden niet zelf toedekken of vergeten, niet zichzelf vrijspreken en vergeven, maar die ze opmerken, er kennis van dragen, ze overdenken en veroordelen.

VERS 2:

ZALIG IS DE MENS, AAN WIE DE HEERE DE ZONDE NIET TOEREKENT – IN WIENS GEEST GEEN BEDROG IS.

‘Zalig de mens, aan wie de HEERE de zonde niet toerekent.’ Dat betekent tegelijk: niet zalig, maar rampzalig is hij, die zichzelf de zonde niet toerekent. Dat is de mens die in zichzelf behagen schept, meent dat hij vroom is, geen gewetensangst kent, zich voor onschuldig houdt, zich daarmee troost en daarop vertrouwt. Terwijl toch de apostel zegt: ‘Ik ben mij geen ding bewust, maar daardoor ben ik niet gerechtvaardigd’ (1 Korinthe 4:4). Het is alsof Paulus wilde zeggen: zalig is alleen hij, aan wie God de zonde niet toerekent en wel zó, dat God van zijn zonde geheel niet weten wil. Dat zijn zij, die voortdurend zichzelf veroordelen om hun menigvuldige zonden en gebreken.

‘In wiens geest geen bedrog is.’ Dat betekent dat iemands eigen hart hem niet bedriegt. Dat wél het geval is met iemand die aan de buitenkant vroom schijnt te zijn en niets anders van zichzelf denkt dan dat hij vroom is en God liefheeft. Dat hij van binnen door zijn eigen gedachten bedrogen wordt weet hij niet. Hij dient God immers niet om God Zelf, maar uit eigenbelang en daarom is hij vroom. Dit verkeerde, valse, bedrieglijke vertoning verleidt de grote, blinkende en geestelijke mensen nog het meest van al. Ze dragen echter door hun *vrome leven* en vele *goede werken* geen vruchten en letten niet ernstig op hun geest en hun diepste bedoelingen. Ze willen ook niet weten, dat geen enkel mens vrij is van deze bedrieglijke en schadelijke leugen, maar dat het op de bodem van ieders hart leeft en alleen door de genade

van God uitgedreven wordt. Daarom noemt de dichter het een bedrog in de geest. Het is dus geen leugen die de mens met opzet gebruikt en bewust verzint – tegen zichzelf of tegen een ander – maar waarin hij leeft en die hem aangeboren is. Dit bedrog laat zich graag bedekken en versieren door een goed leven, zodat die mens zal zingen dat hij zonder zonde en buiten gevaar is. Nu is pas het verschrikkelijke vuil goed verborgen! Dat noemen de geleerde doctoren: *amorem sui*, wanneer de mens vanwege vrees voor de hel of hoop op de hemel en niet omwille God Zelf vroom is. Het is echter moeilijk om dit te begrijpen en nog moeilijker om het kwijt te raken. Het één zowel als het ander kan alleen door de genade van de Heilige Geest gebeuren.

Nu moeten we hierbij opmerken dat de profeet hier vier verschillende ondeugden noemt: ongerechtigheid, misdaad, zonde en bedrog. Als we die vier willen onderscheiden, dan is *ongerechtigheid*, dat de mens niet vroom is voor God. Hij berooft God van wat Hij moet hebben. Dat wil zeggen van Godsvreze en goede werken. Dat is het eerste verlies. Het tweede is *misdaad*. Dat zijn de boze werken, die als tweede verlies volgen uit het eerste. Net zoals uit armoede diefstal voort kan komen, of echtbreuk, verraad en dergelijke. En tot deze ongerechtigheid behoren ook de goede werken die gedaan worden als men van de echte vroomheid, die uit genade geboren wordt, verstoken is en deze mist. Het derde gebrek is *zonde*. Dat is de verdorven natuur. Die is overgebleven en blijft altijd zolang zonde of onrecht gedaan wordt. Het is de boze lust en begeerte, de vrucht die ons aangeboren is en die zeer diep in ons steekt. Dit gebrek verleidt ons tot de eerste twee ondeugden. Hier in de tijd is het een blijvende zonde. Ze is dodelijk in zichzelf, als God ze niet uit genade zou voorbijgaan in die mensen die er berouw over hebben en begeren om ervan verlost te worden. Daarom zegt de profeet dat God ze hun niet toerekent. Alsof hij wil zeggen: ze is er, maar God wil ze uit genade niet aanzien. Ze is er dus elke dag en wordt spoedig dodelijk als de mens vermetel wordt en er niet voortdurend om treurt. Daaruit komt in de vierde plaats *bedrog* voort. Dat is een misleiding en een geraffineerd bedrog in alle mensen die zich oefenen in goede werken en zich verbeelden dat ze vroom zijn en menen dat ze daarom onschuldig zijn. Ze geloven niet dat de barmhartigheid van God onze zonden alleen uit louter genade niet toerekent.

VERS 3:

WANT TOEN IK HET WILDE VERZWIJGEN, VERSMACHTTE MIJN GEBEENTE DOOR MIJN DAGELIJKS HUILEN.

‘Want toen ik het wilde verzwijgen.’ Dat betekent: ik wilde niet van die zonden weten of ze zien. Ik meende vroom te zijn en zag het bedrog niet.

‘Toen versmachtte mijn gebeente door mijn dagelijks huilen.’ Dat betekent: ik had geen vrede en voortdurend een bezwaard, kwaad geweten, dat mij verzwakte en

ellendig maakte. Het liet me niet met rust, omdat ik de zonde niet beleet en U niet om genade smeekte.

VERS 4:

WANT UW HAND WAS DAG EN NACHT ZWAAR OP MIJ – MIJN SAP VERDROOGDE ALS IN DE ZOMER. SELA.

‘Want Uw hand was dag en nacht zwaar op mij.’ Daar zorgt mijn kwaad geweten voor, dat niet anders doet, dan mij de toorn van God voor ogen stellen. Het lijkt alsof het geweten met een knuppel boven mij staat, waardoor er geen vrede in mijn hart kan zijn.

‘Mijn sap verdroogde als in de zomer. Sela.’ Want door deze last drogen hart, moed en geest uit. Zelfs het lichaam van die mens verzwakt.

VERS 5:

DAAROM MAAK IK U MIJN ZONDEN BEKEND EN VERBERG IK MIJN MISDADEN NIET. IK SPRAK: ‘IK WIL AAN DE HEERE MIJN OVERTREDINGEN BELIJDEN.’ TOEN HEBT U AAN MIJ DE MISDAAD VAN MIJN ZONDE VERGEVEN. SELA.

‘Daarom maak ik U mijn zonde bekend.’ Nu word ik gewaar, dat er niets beters is dan voor U te belijden dat ik louter zonde ben en dat er geen goed aan mij is. Dit alles opdat alleen Uw genade geprezen en begeerd wordt en ieders roem en vertrouwen op verdiensten en goede werken moet vergaan!

‘En ik verberg mijn misdaden niet.’ Zoals die mensen wél doen bij wie het bedrog in de geest een ongegrond vertrouwen wekt, omdat ze zichzelf zonder vrees durven rechtvaardigen en zichzelf voor onschuldig houden. Daarom maken ze ook ruzie met andere mensen, want ze vallen in hoogmoed, toorn, haat, ongeduld, oordelen, kwaadspreken en roddelen. Door hun *onschuld* worden ze pas écht schuldig! En ze houden daarbij nog vol dat ze in alles toch juist, goed en recht gehandeld hebben. Zulke mensen verbergen hun boosheid heel goed. Ze kijken immers naar hun vroomheid en belijden hun zonde niet oprecht voor God – ze spreken ook niet over het inwendige bedrog van hun geest. Maar oprechte mensen verbergen hun zonde niet. Ze worden niet boos of driftig, ook al zou men hen onrecht aandoen. Want zij zijn van mening dat hen geen onrecht aangedaan kán worden – ze vinden immers geen enkele gerechtigheid in zichzelf. Dat zijn gelukkige mensen! God gaat aan hun zonden voorbij en delgt ze uit. Omdat ze hun zonden niet zelf bedekken of verbergen, bedekt en verbergt God ze.

‘Ik sprak.’ Dat betekent: nu zie ik, dat ik zó moet spreken en doen. Het kan en mag niet anders. Het is of de dichter wil zeggen: zo genadig bent U, zo graag hoort U een oprechte bekentenis en ootmoedige schuldbelijdenis, dat U ook dadelijk troost en

opricht, zodra de mens zich wil verootmoedigen. Zodra iemand inziet dat hij een zondaar is en U oprecht zijn nood klaagt, zodra is hij ook rechtvaardig en aangenam voor U.

‘Ik wil aan de Heere mijn overtredingen belijden.’ Dat betekent: ik zal mijzelf afkeuren, dan zal God me goedkeuren. Ik zal mijzelf verachten, dan zal God me eren. Ik zal mijzelf aanklagen, dan zal God me verontschuldigen. Ik zal tégen mijzelf spreken, dan zal God vóór mij spreken. Ik zal van mijn schuld vertellen, dan zal Hij van mijn vergeving vertellen, zoals Hij ook deed bij Maria Magdalena in het huis van Simon de melaatse (Lukas 7:47-50).

‘Toen hebt U aan mij de misdaad van mijn zonde vergeven. Sela.’ U vergaf ze mij. De reden hiervan is dat ik mijzelf de ongerechtigheid van mijn zonde heb aangerekend en ze als zodanig beleden heb. Toen hebt U aan mij de misdaad van mijn zonde vergeven.

VERS 6:

DAAROM ZULLEN ALLE HEILIGEN U AANBIDDEN OP EEN WELGELEGEN TIJDSTIP. DAAROM ALS DE GROTE WATERVLOEDEN KOMEN, ZULLEN ZE HEN NIET AANRAKEN.

‘Daarom zullen alle heiligen U aanbidden.’ Dat betekent: ze zullen heiligen zijn, omdat ze hun boosheid aan U klagen en om genade bidden. Let wel: *U!* - want of ze misschien heilig schijnen te zijn voor de mensen, daar letten ze niet op. Ze vrezen voor Uw oordeel en weten dat hun heiligheid voor U niets betekent. Ze wachten nederig op Uw genade.

‘Op een welgelegen tijdstip.’ Die tijd is er, zo dikwijls de mens belijdt wie en wat hij voor God is. Of ook: - ‘in de tijd der genade.’ Want dat is de geschikte tijd om te bidden, zoals de profeet Jesaja zegt: ‘Ik heb u verhoord in de aangename tijd’ (Jesaja 48:8). Dat ondervinden de heiligen als God hen aanraakt en bezoekt met het licht van Zijn genade.

‘Daarom, als de grote watervloeden komen.’ En wel vooral als zware verzoeken en vreselijke aanvechtingen als watergolven op hem aankomen en hem als door een zondvloed willen verzwelgen. Dat wil dan dit zeggen: dat die mens heilig is, die niet steunt op zijn eigen heiligheid, maar op de Rotssteen van Uw gerechtigheid – dat is op Christus! Dat zijn zij die zichzelf aanklagen, bestraffen en veroordelen. Maar zo kan het ook uitgelegd worden: als men hem vanwege zijn nederige leven vervolgt.

‘Dan zullen ze hen niet aanraken.’ Dat betekent: ze zullen de ziel geen schade kunnen toebrengen, al zouden ze zelfs lijf en leven erbij verliezen.

VERS 7:

U BENT MIJN BESCHERMING, U ZULT MIJ VOOR ANGST BEHOEDEN EN MIJ MET GEZANGEN VAN VERLOSSING OMGEVEN. SELA.

‘U bent mijn bescherming, ‘ of: - mijn schuilplaats. In al deze aanstormende wateren van de aanvechting bent U mijn Rotssteen waarop ik sta, zodat ze mij niet kunnen verdrinken en verzwelgen.

‘U zult mij voor angst behoeden.’ Dat is: voor de wateren van aanvechtingen die mij van alle kanten omringen.

‘En mij met gezangen van verlossing omgeven.’ Dat wil zeggen: dat ik overal van Uw genade roem en dat ik de aanvechtingen overwin en vrolijk ben.

VERS 8:

IK ZAL U VERSTAND GEVEN EN U DE WEG WIJZEN DIE U WANDELEN MOET – IK ZAL U MET MIJN OGEN LEIDEN.

‘Ik zal u verstand geven en u de weg wijzen die u wandelen moet.’ De weg waarop Ik wil dat u zult gaan. U bidt dat Ik u zal verlossen. Laat dat voor u geen zorg zijn! Leer Mij niet, leer uzelf niet, laat Mij u leren. Ik zal een goede Leermeester voor u zijn. Ik zal u op de weg leiden, waarop u naar Mijn welbehagen kunt gaan. U meent dat het verkeerd is, als het niet gaat zoals u denkt. Dat denken is voor u schadelijk en hindert Mij. Het moet niet volgens uw verstand, maar bóven uw verstand gaan. Buig u in onverstand, dan geef Ik u Mijn verstand. Onverstand is het goede verstand. Niet weten waarheen u gaat, betekent: pas goed weten waarheen u gaat. Mijn verstand maakt u juist onverstandig. Op deze manier ging Abraham uit zijn vaderland en hij wist niet waarheen (Genesis 12:1 vv). Hij gaf zich over aan Mijn weten en liet zijn verstand varen en toen is hij gekomen langs de goede weg tot het juiste doel. Zie, dat is de weg van het kruis! Die kunt u niet vinden, maar Ik zal u leiden als een blinde. Daarom niet u, niet een of ander mens, niet een schepsel, maar Ik, Ik Zelf, zal u onderwijzen in de weg waarop u moet gaan. Niet het werk dat u kiest, niet het lijden dat u bedenkt, maar wat tegen uw keuze, tegen uw denken en tegen uw begeren in, aan u wordt gegeven. Dat is het, volg daar. Daar roep Ik u. Wees daar leerling, want dan is het de goede tijd en uw Meester is dan gekomen. Wees dan geen paard of een redeloos dier. Volgt u Mij en verlaat uzelf. Zie dan vervolgens:

‘Ik zal u met Mijn ogen leiden.’ Dat wil zeggen: Ik zal u niet verlaten! U zult niet ondergaan! Ik zal u niet vergeten! Mijn ogen zullen over u open zijn! U mag zelf uw ogen sluiten, omdat Mijn ogen u zien. Hebt u niet gelezen: ‘De ogen van God zijn op de vromen’ (Psalm 34:16), en dat de berg Moria *Dominus videbit* heet? (Genesis 22:14). Dat is zonder twijfel omdat Ik alleen zal voorzien, zoals Ik daar voor Abraham

ook voorzien heb in iets waarin hijzelf volstrekt niet kon voorzien. Dat is – kort gezegd – dat God niets anders van ons verlangt, dan een waar en eenvoudig geloof en een vast vertrouwen, namelijk, een gegronde hoop en verwachting op Hem. In deze tekst worden geloof, hoop, ootmoed en geduld niet uitdrukkelijk genoemd, maar wel wat de echte natuur is van deze deugden. Er zijn veel mensen die schrijven over deugden, maar ze prijzen ze meer naar de letter dan dat ze de inhoud van de woorden aanwijzen.

VERS 9:

WEEST NIET ALS PAARDEN EN MUILEZELS DIE GEEN VERSTAND HEBBEN – DIE MEN TOOM EN BIT IN DE MOND MOET LEGGEN, ALS ZE NIET TOT U WILLEN NADEREN.

‘Weest niet als paarden en muilezels die geen verstand hebben.’ Dat zijn mensen die God niet laten regeren. Zij zijn als de natuurlijke dieren die geen geest hebben. Ze willen alleen gehoorzamen als ze ertoe aangezet worden. Als ze niets voelen of merken dan gehoorzamen ze niet. De dingen op geestelijke manier verstaan, kunnen ze niet. Paarden en muilezels zijn immers niet geschapen om dingen te begrijpen die alleen door de geest verstaan kunnen worden. Dit is de reden dat ze niet – in geestelijke zin – tot liefde of lijden bewogen worden. Zo zijn ook de mensen die niets méér willen doen, laten of lijden, dan enkel datgene wat ze met hun zintuigen kunnen bevatten en begrijpen, voelen en gewaarworden. Zij kunnen de diepte van Gods verstand niet begrijpen. Het is met hun verstand net als met het verstand van een paard: ze komen niet verder dan de dingen die men voelt of ziet. Dat is: wat men met handen tasten en met ogen zien kan.

‘Die men toom en bit in de mond moet leggen, als ze niet tot u willen naderen.’ Dat betekent: God houdt niet van mensen die door wetten gedwongen moeten worden, zoals de dieren met een toom. God houdt van mensen die vrij en gewillig, zonder dwang van de wet Hem dienen in geest en liefde.

VERS 10:

DE GODDELOZE HEEFT VEEL TE LIJDEN, MAAR WIE OP DE HEERE HOOPT, DIE ZAL DE GOEDERTIERENHEID OMRINGEN.

‘De goddeloze heeft veel te lijden,’ Dat zijn de mensen die eigen meester zijn. Ze kunnen de leiding van God niet verdragen. Ze wandelen alleen naar hun eigen goeddunken. Evenwel menen ze dat zij God op de beste manier eren en dienen! Niemand is zo gehoorzaam, vroom en rechtvaardig als zij. Zij hebben immers – dat denken ze – goede bedoelingen en wat uit die goede bedoelingen voortkomt, moet daarom vanzelf óók goed zijn. Zulke mensen vinden in God altijd een tegenstander, want ze hebben een verheven hart. Ze onderwerpen zich ook niet aan de wil van God. Daarom móéten ze wel veel lijden en verduren. Dat wil zeggen: al hun moeite

en arbeid is geheel tevergeefs en zonder de minste verdienste of beloning. Ze hebben immers geen goed geweten dat op God hoopt – zodoende is hun hele *goede leven* niets anders dan sloven en slaven. Daarom, omdat ze gedreven worden door de wet en hun bezwaarde geweten – net zoals paarden en muilenezels voortgedreven worden.

‘Maar wie op de HEERE hoopt, die zal de goedertierenheid omringen.’ De goddelozen worden daarentegen vervolgd door het oordeel en de toorn van God. Dat belooft niet veel goeds. Maar zij willen op eigen benen staan en hun hoop vestigen op hún goede mening. Rechtvaardige mensen hopen echter niet op zichzelf of op hun eigen goeddunken, ook zijn zij van zichzelf niet zo zeker. Zij worden omringd door goedertierenheid, zodat ze daarom gezegend en gelukkig zijn. Om die reden besluit de psalmist, terwijl hij over hen spreekt:

VERS 11:

VERHEUGT U IN DE HEERE EN WEEST VROLIJK, RECHTVAARDIGEN, EN LOOFT HEM DIE OPRECHT VAN HART ZIJN.

‘Verheugt u in de HEERE en weest vrolijk, rechtvaardigen.’ Dat betekent: u die op God vertrouwt, mag u nu ook in God verheugen. U, die niet op uzelf vertrouwt of zich in uzelf verheugt, maar wanhoopt aan uzelf en treurt over uzelf. U, die uzelf verfoeit en geheel geen behagen in uw eigen gedachten hebt.

‘En looft Hem die oprecht van hart zijn.’ Dat betekent: wees vrijmoedig en onbevreesd. Verhef u, beroem u in God, wees vrolijk, als iemand die zingt van blijdschap. Want een hart dat oprecht is voor God, hoeft niets meer in zichzelf of iets anders te zoeken, want het rust en staat vast op het eeuwige goed! Dat is: alleen op God! Daarom heeft het reden tot zingen, loven, danken, roemen, pronken en pralen in overvloed. Dat zegt de apostel ook: ‘Wie roemen wil, beroeme zich in God’ (1 Korinthe 1:31). Maar de op zichzelf gerichte zielen, die altijd in zichzelf zoeken en met zichzelf bezig zijn, die pronken met hun valse voorstellingen en hun bedrieglijke goede bedoelingen – zij roemen in zichzelf maar niet in God. Amen

Maarten Luther